

2127

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

1.

Dopvatnet skulle en aldrig kasta ut, utan det skulle va inne i något hus.

En skulle ta vara på det, för då modern skulle tvätta sig i det, så då de inte skulle bli fläckiga i ansiktet.

Det var väl mest, när de blev med barn igen.

dopvattnet,
skulle inte kastas ut uteomhus,

för modern att
tvätta sig i.

Lekadant (som med dop vatt net)
var det med, vad en tråttade av,
med efterbörden och sänt. Det
skulle va under tak i vilket
fall som helst (som en kastades
ut det).

Med vatnet, som de tråttade
barnet i, troj jag nog också, de
va likadant (som med dopvatten
och en del annat) åt minstonne
förr. Det var så noga med
sänt, åt minstonne innan de
va döpta.

barnets tvättvat-
ten,
fick man vara för-
siktig med,

i synnerhet
före dopet

Såg en en so ligga (när en va
med barn) och grisa dissade,
så skulle en inte se på det,
utan en skulle se åt sse annat
lyten,
vissa djur och
handlingar, far-
liga att se.
so med dissande
smågrisar.
håll.

Likadant var det med en
källa. om hon hade ungar,
och de lå och dissade.
katta med dis-
sande ungar.

Det fick jag det felet, när
jag var med Agda.
illustrerande
berättelse.

Jag hade sin källan och
ungarna, när de dissade, och

slåa och titta på det många gång-
er. När den gräbban ble född,
så ville hon inte ha bröster.
Hon ilskrok och hov sej bak-
länges, när hon skulle ha brös-
tet. Åf stråvade med hen-
ne ända till dess hon skulle
döpas, och vi kunde inte få
det något bättre. Sen kom Anna
här, inn en gång, och hon sa:
"Om gräbba skulle kunna
ha fått fel av kattera." Och då
började jag och undra på de
ocksa. Sen tog vi och brände
här av kattungen och gav gräb-

2137

tan och sen blev hon bättre.

6^b.

På tredje dan efter, så blev
det brått no.

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2187

7

f

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ijnta skulle en titta i en öppen grav, om en e med barn os.

en öppen
grav far-
lig att se
för kvinnor
med barn.

Ytter skulle en gå bagefter en
likfärd (om en var med barn).
Altan en skulle gå vid sidan.
En går på bricken. Låtså vid
kyrkgången. (En ska gå på kaw-
ten av kyrkogången.)

likfärd o.
havande kvin-
na.

"Kom ei fruntimmer utåt
jaget, innan de var kyrktagna,
så så de, åu de hade nåu aa
skjuta dom.

barnsängs-
kvinna före
kyrktagning.

Année. Hon hade ju inga, utan hon gick och mjölkade, så hon fick gå över murarna. De var ju förskräckligt.

barnsängskvinna före kyrktagningen.

Annette: fru Annette Nilsson, Ö. Ålebäck, Gårdby sn.

Hustru till en meddi i saml.: Albert Nilsson, Färjestaden.

Hon hade fått barn och hon hade ingen te hjälpa ej. Det var ingen, som kunde mjölka åt henne. Och tills hon var tagen i kyrka så gick hon rätt åt över murar och läder, när hon skulle gå och mjölka, så då hon inte skulle möta någon.

Här Ruth va liten, så hon botandet av ont
skimtlös, och de botte vi på det sät hos småbarn.
tet, äe vi to av ris sortens frukt-
fråd och grenar av de och det kok-
te jag i en kastrull och tvättade
på i ny och nå i slutet på ny och medan.
det ena och i början på det
andra.

Ruth: Ruth Nilsson, född 1911. Foto i arkivets samlingar.

2137 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

12 /h.

Sen är det värre, om barnet är fött
med lyft, så e de värre.

medfött ly-
teä

d.v.s. det är svårsare att bota ett lyte som barnet hade
redan vid födseln, än ett som kommit senare.

Om en blir rädd för nät,
så ska en inte ta sig på nät
ställe, utan en ska hugga
tag i nät, ett bord eller en
stol i stället, för annars blir
det fel med märken och
sämb.

skrämsellyte
o. beröring.

--- De va ju klart att jag
inte rökte upp i ansiktet, när
jag ble rädd. Sen jag
hade varit för det.

skrämselyte o.
beröring.

Var morron skulle en det första
en gjorde räkna till sii visst nummer.
Det första numret var utvält, men jag
kommer inte ihåg redigt, hur högt, det
var. Och det skulle en hålla på med,
och var morron skulle en ta ett
nummer lägre. Jag tror att det
var i sex veckor en skulle hålla
på med det. På det sättet skulle
en kunna räkna bort fel.

Det talte Renströ'mska om
för mig. fru Renström, Eriksöre, Torsl. sn, ännu levande.

Om de har blitt rädda för nåt.
Om det har varit nän, som har
kommit te fönstret och pratat,
och de har blitt rädda för det
och fått skrikersjukan (barnen
nämlig), så ska en ta dom ge-
nom ~~ett~~ fönster.

När de såg eldsvådor, det
var farligt, förskräckligt far-
ligt och då fick barnen mår-
ken i ansiktet.

De skulle undvika att se eld-
svådor.

havande kvinnor,
vid eldsvådetillr

2187 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

20 20.

Tökksom är i da, när jag
ser e åt sitta i en huggstock,
så nyser det till i mej. För
jag tänker: "Tänk, om det skul-
le komma nån"

yxa fasthug-
gen i hugg-
stocken.

2137 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

21 2/

Vägna av barnets klutar,
skulle inte heller hänga ute
efter solbärgningens.

barnets kläder.

—
römpklet, blöj, mätel.

2222

Jag gick uté samma
dag som Annie föddes
sen. Och då var där trått
opp hängd. Och där var ett
lakan, som slo te mej
i ansiktet, det minnades
jag sen. Och när gräbba
kom, fick hon en röd
fläck opp över ögat i an-
siktet, och det ville in-
te gå bort på några sätt.

lyte uppkommet ge-
nom beröring.

2187

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2323

och hon gick farligt långt bås.
Då. Men så te slut fick vi
Holmström te okjuta en
skjära, som vi to av blomm
i hjärtat, och smorde på,
och det behövde vi bara
gåra en gång, så ble
gräbba bra.

2137 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

24

24

Sonelie Nöjma

De skickar med en sax i graven åt såna fruntimmer,
som vatt med barn å sen dött, innan de fått det.

sax med i gra-
ven åt havande
kvinnan, som
dött före ned-

Ja har hört talas om é, som kom å bad om en sax /sen komsten.
hon var död/.

2137

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Fru Amelie Nilsson, Ålebäck,
biografiska uppgifter är tillsammans med en tidigare
samling inlämnade till Folkminnesarkivet.

LUND UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2137

Promille M. Sjö

Hans.

E. G. M.

2137

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2574

De skulle inte vänja av barn (från bröstet), när dagarna minskades utan då de ökades. De skulle inte va bra. De skulle inte växa te (växte) då. De skulle växa te likare, om en vänjde av dom när dagarna ble längre. - - - - ja se de vet ja' inte (näml. om meddelerskans egen mor gjorde så), de fick ja veta av andra.

(Gjorde ni så själv?) - -

Jaa, de gjorde ja', så du, du ble inte avvänjd,

när dagarna
ökas o. mins-
kas.

avvänjning av
dibarn.

2137

26. 26.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

förr än du va över två år.

2137

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

27
27

Joo, de har ja hört, att de skulle kunna ställa
på folk olycka, om de fick fått i avförningen på
dom. De skulle kunna sätta utsot på dom. De va de
ett sådant fall i Torp. De va ett par undantags-
människor, som de skulle ha, å då så - ja' tror
väl att de va tjarninga, som sa om henne, som hon
skulle ha hatt undantaget av, men inte fick de:
"De ska ho' få skit ut." Å senna så fick hon, de
fruntimmert, inte ha nåt i sej. Satt hon va som
i hamn (*hamn*) te slut, å ho gick i många år så,
men så to Mått-Fia hemm nåt, när hon va åt stan
te begravningen efter sin mor, så hon ble bra.

avföringen,
till kuggel.
utsot!

Torp, Gårdby socken. Mått-Fia, Sofia Persdotter, Ålebäck, Gårdby.

fth

2127 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lika dant ska de, om de får fatt i naglarna eller hårret av folk, kunna kuggla (~~köket~~) me de. Å de har ja också hört att de ska kunna ge in folk nåt satt de förgör dem, å de blir galna i dom, men lika galna som de e i dom innan de gifter sej, lika galna e de påx dom efter de e gifta.

naglar o. hår,
till kuggel.
kärlek!

Maglarna, de skulle i elden, å likaså håret(d.v.s.
när man skar naglarna eller klippte sej). (Å sen
en hade skurit naglarna så)skulle en rita ett kors.

Ja' tror inte att de ret ett kors, utan de va ett
par streck, sådär (demonstration!), å sen strök de
över det. Morfar har vist mej hur de var.

Har meddel. tänkte
sig strecken:

Han sa också, att de va
én, en gång då han va me
på ~~måkem~~ färjan, att där
va en som satt å skar nag-
larna; så ha' en annan

skära naglar,
risk o. medel
att motverka.

belysande be-
rättelse.

att han skulle få låna kniven. Innan han så låna-de ut den så ret han. "Ja, nu kan de göra detsamma," sa den andra. De va väl meningen att om han inte hade ritat så ~~medexhannx~~ skulle han ha kunnat skada honom.

Farmor, de låg liksom lite vidskepligt i henne.
Jon-Larsa hade te säja; " Ja' får väl trösta mej
me va mor Maria sa, hon sa att ja' fick inga sjuk-
säng. " - "Ni e löckli', Maria," hade Jon-Larsa
sagt en gång te farmor, "som har nån te sköta er,
va'ska de ble av mej." Då to' farmor opp handen på
henne, å sa då hon höll opp den: "Va int' lessen du,
Annemari', du får inga sjuksäng." Å de fick hon in-
te heller. Sista kvällen, hon leved, va August Pet-
tersson där, å han frågade henne om han skulle sä-
ja te att någon gick dit. "Nej," tyckte hon, "de
behövde han inte." Å om morron va hon dö. Å då
va hon 76 år.

spådom i han-
den, av gumma.

besannad.

- - - varmt vatten, ska en inte slå ut - för vättarna (*vättra*, sing. best. form: *vättr*). Då kan en få huvudvärk. Å när en pissade skulle en spotta. - - - har för mej att folk trodde att de var smått folk, som bodde i underjorden, för den där, som de talte om att han kom, de sa att de skulle va en liten gubbe. - - - han bad ("den som kom" näml.) att de skulle ställa kräken me huvet den andra vägen (så att inte urinen skulle komma så olämpligt för dem).

vättarna,

underjordiska,

Ol
Nöthby Ad
Gästg. o:n

ppm 1928

Lund's Univ. 33.

Adress

33

Glömming kyrka se. De sa ju att de skulle bygga den oppa på backen först. Men så ja har hört talet så att va de byggde om dan de revs ner om natta. Men så sa de te dom - de va väl såna där underjordiska - att de skulle sätta för ett par såna där tvillingsoxar, som skulle va såna märkvärdiga kräk förr. Å de drog kyrkan - eller, va säjer ja, - lasset - ner i hålan där nerom då.

De vet ja också att han kyrkoherde Karlssons flickor sa att de kunne inte begripa varför pappa skulle i Glömming skethålor å göra.

Drottning Kristina

--- Det var det ja, att han hade en
dräng och han var så full av galen-
skap och si skulle han ut och harva.

"Nu ska du harva enbit," sa han te
honom. När han så kom och skulle
gi te hanen med mat, si plörkade
han ut varunda pinne i hanen och gick
där och krossade med en pinne. "Hindant
var du dej åt?" frågade karungen. "Ni sa
ju Att jag skulle harva enbit mot," svar-

2137

35

35

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

hade drängen. Och så förh han lov ad
under vrka houan om hur han skulle
göra. - Fast det vrste han ju.

Ja hade en förskräcklig tandvärk, å så skulle Ollie
Jöss komma å skjuta över mej, för folk trodde ja
hade fått skötet (~~skotet~~). Så skulle ja sitta på
brunnstuvan, å sen skulle ja fråga honom, "Va skju-
ter du?" men ja fick inte säja som ja skulle ha
sagt annars, "Va skjuter ni?" Å då sa han: "Ja
skjuter bort ~~de~~ on' i ditt huv (huvud)." Å ja ble
bra me desamma. De va som om de hade flugit bort.
Men sen kom de igen på kvällen, å då va de alleles

skötet,
o. dess bortskjutande.
praktiserat
på 1900-talet.

Oll-Jöss, bodde i "Jonssons gård", var mellan 60 o.
70 år, när detta hände.

2137

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

37
37

förförskräckligt. Men så sa de te mej, att de skulle skjuta en gång efter å en gång före soloppgången, så att sen på morron sköt han en gång te å sen ble de bra riktigt. - - - -

- ("Ni var väl bara liten då;") Frågade någon i sällskapet.) - - - -

"Å, ja va stor å hade barn, Ja tror ja hade Annie."

- - - - ("Vid vilken tid på året?") - - - -

"De va i April." - - - de va vanligt att de brukade låta skjuta över sej. Så lät Tea honom skjuta över sej, å sen en da så ble Oll-Möss själv sjuk i huvudvärk eller tandvärk, va de va, så då va Man borta hos Tea, å hon sköt över honom.

Anm.: Blott en som själv hade haft skotet kunde skjuta bort Annie, Annie Nilsson, meddelerskans ~~läkare~~ värk.

andra barn, född 1901. Nyuden död 1920-tal.
Tea, fru Tea Pettersson, Joh. Pett:s hustru (Meddelare)

- - - de måste va en som själv haft skotet, som
själv hade haft skotet, som skulle kunna skjuta
bort det. - - - en skulle va över en brunn (när
man skulle skjuta bort det) eller också i spisen.

sko_{te}t,
förhållningsreg-
ler vid bort-
skjutandet.

2137

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

39

39

Villsson i Frösslunda han kan bota ormbett, men
de sär han inte hur han gör. Han e släkt te den
där kärngen ifrån Dörby (en gumma som var lite
klok). Ja tror att den som ska kunna bota orm-
bett ska antingen ~~vuxna~~ va ormbitten eller hunnbeten.

Villson, gift med meddelerskan fru Villsön, Brun-
neby.

ormbett,
botandet.

övernaturliga
egenskaper går
i släkten.

halsbrän,
rövrän,
2 min mäj,
2 min kräj,
ska du set i foten prægelsdaj.

formel för bort
läsning,
av halsbränna.

da kom en kör,
fran rövrän

a han fét en lööt

som va sa stoo sat dan

41

vayed honra fam-
li þor.

a den ska mer farfas,

farfas kât ha i

sin mon.

a sa ska mer halsbræn

ga_om.

Hals- bränna,
röv- ränna,
I min mage,
i min krage,
ska du sitta i 40 pingstdagar.

Då kom en hund,
från röv rund,
å han sket en lort, som va så stor,
så den vägde hundrafemti pund,
å den ska min morfara farfars katta ha
i sin munn,
å så ska mi 'halsbränna gå om.

Amelia Nygård
Åsleby

Speglar, allra mest, och tavlor hängde de ö-
ver med vitt / med vitt tyg eller flor / vid
begravningen. Speglar i synnerhet.

Jag fick denna uppgift tillsammans med upplys-
ningar om lyten och småbarn. Jag kan inte minnas
sammanhanget. Det var en speciell begravning, i
Ålebäck på 1900-talet, som det var fråga om.

Ringkararna ve en begravning, de ska va en tre,
fyra bekanta eller släktingar te de som e död. begravning,
ringkarar.

Skälringningen den ska va ve klockan tio eller ,
då tacksägelsen läses. Ringkararna de ska öppna
graven å ringa. När liket kommer ska de ringa, å
sen e de ringning, när de börjar å ösa igen gra-
ven. När begravningen va gjord så skottade de all-
tid igen graven. (Begravningsgästerna hjälptes åt
att skotta igen graven, omedelbart eftre jordfäst-
ningen. Så t.ex. när nedtecknarens farfar begrovs
på Norra Möckleby kyrkgård år 1913.)

2137 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

45.

45

Om man ramlade kule i
en likfärd, så skulle han dö'
där näst.
varsel vid
likfärd.

Ö.

Uppf. Hagelilien 2127

Gårdby Sn

Bor. Amelie Nilsson

Nöckleby Hd

1928

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV -

46

46

De va fru Basén. "Nu ska ni inte gå ut," sa hon te
pigorna - de va på midsommarsafta - "utan ni ska
stanna hemma, så ska vi hitta på nåt roligt." Då
skulle de ta ett glas - ett litet dricksglas - å
de skulle de tömma ett äggvita (*et äggl*) i, å
sen skulle de ställa de, ja vet inte om de va un-
der sänga eller var de va. Så skulle de få veta va'
slags hantverkare deras kommande skulle bli; då skul-
le de bli nära figurer i äggvitan, som skulle ty-
da på vad han skulle ha för sej. - - - En hon

spådom,
midsommarnatten
om tilkommande,
i äggvita.

fru Basén: prästfru i Sandby, komministerbost. i Sandbäck.

2137

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

47

47

så' en såg, å hon ble också mycke riktigt gift me
en snickare. Hon hette Mina, Vilhelmina Olsson, å
hon ble gift me en bror te den där som gjorde av
me sej i Övetorp.

spådomen bekräftades.

Övetorp, Algutsrums socken.

Oleud
Möckelby härad
Gärdby socken
1908

2137

Gege Vilén 48.
LUNDs UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV 48

Ber en Gege Vilén
Åleback

De kom en riddare till vår grind,
sade bonden.

Så öppna grinn åtta 'n gå inn,
sade bondens unga fru,
sade bondens hustru.

Va ska riddaren ha te mat,
sade bonden.

Äggamat på silverfat,
sade bondens unga fru,
sade bondens husrtu.

49.

49

2137 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Va ska ja då ha te mat,
sade bonden.

Suo sill å rått potat,
sade bondens unga fru,
sade bondens hustru.

Va ska riddaren ligga då,
sade bonden.

I min säng, på min arm,
leka me mej tess ja blir varm,
sade bondens unga fru,
sade bondens hustru.

2137 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

50
50

Va ska ja självo lägga då,
sade bonden.

På vår lo, hos vår so,
där sover du i godan ro,
saéé bondens unga fru,
sade bondens husrtu.

2137 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Denna folkvisa "Alle männer for i fält." är ned-

delad av fru Amelie Nilsson, Ålebäck (M.). Hon
har lärt den av en gammal inhysesgumma på Övra
Ålebäcks malm, som hette Jon-Larsa. ("Hon sjöng
den, då vi gick å körde verket om höstarna." fru
Nilsson.) Jon-Larsa dog år 1905.

F.d. båtsmannen N.P. Nilsson-Östgöte, som var gran-
ne till Jon-Larsa, sade vid ett tillfälle om henne:

"Ho va lit fodarved i sitt huv, fast ho ble bätter
sen inna ho do, så vi sa rätt goo vänner mot stu-
tet."

Änkefru Emma Andersson, Ö. Ålebäck känner också till
denna visan, samt vet melodien.

51.

51

1. als maner for al fælt,

a mun man, han for øle.

als hads de myn hads,

man mun man hads øen.

- so ja moy en kopotrat,

a jørd man man myn had.

a kopotrat, a myn hader,

hop hat, hads mun man.

2137

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

53

43

1. Alle männer for åt fält,

å min man, han for efter.

Alle hade de nya hattar,

men min man, hade ingen,

- tog jag mej en koppartratt

å gjorde min man ny hatt.

Å koppartratten, å nya hatten.

Hopp hatt, hade min man.

d. als manor för al fall,
a nnn man, han för al
als hads de nys foto,
man nnn man hads nys.
As ja ney el på gamb foto,
a jsds nnn man nys foto.

a gamb foto, a nys foto;
a koppskål nnn, a nys hat nnn.
hop hat, hads nnn man.

2. Alla männer for åt fält,
å min man, han for efter.

2137 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

55.

55

Alla hade de nya skjortor,
men min man hade ingen.

- tog jag mej ett par gamla lortar (?)
å gjorde min man nya skjortor.

Å gamla lortor, å nya skjortor;
å koppartratten, å nya hatten.
Hopp, hatt, hade min man.

S. als manor for at følt,
a min man han for øks.
als heds de mye ræsto,
men min man heds eyon.
— Is ja meg et på gammel bæsto.
a jødd min man mye ræsto.

a gammel bæsto, a mye ræsto;
a gammel lodo, a mye foto;
a kapaknator, a mye hatson.
hop hal, heds min man.

3. Alle männer for åt fält,

å min man han for efter.

Alla hade de nya västar,

men min man hade ingen,

- tog jag mej ett par gamla lästar,

å gjorde min man nya västar.

Å gamla lästar, å nya västar;

" lortor, " skjortor;

å körpetratten, å nya hatten.

Hopp, hatt hade min man.

4. als manor för al fält,

a mun man han för als.

als hado de mys trofströr,

men mun man hado vga.

- so ja my st pa gamla my alder,

a jodo mun man mys trofströr.

gamla my alder, a mys trofströr;

a gamla lasto, a mys resta;

a gamla loto, a mys foto;

a kap o batoon, a mys hattan.

hap hat, hado mun man.

2137

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

59

59.

4. Alle männer for åt fält,
å min man han for efter.

Alla hade de nya tröjor,
men min man hade ingen,
- tog ja mej ett par gamla möjor (?),
å gjorde min man nya tröjor.

Å gamla möjor, å nya tröjor;

" läster, " västar;

" lorter, " skjorter;

å koppartratten, å nya hatten.

Hopp, hatt hade min man.

5. als manor för al folk,

a min man för alle.

als hado de mys baksö,

men min man hado mya.

- föja my al på gamla ökso,

a jado min man mys baksö.

a gamla ökso, a mys baksö;

~ " - mys, - " - trofo;

~ " - lasto, - " - vasto;

~ " - toto, - " - foto;

ökopotaison a mys haton.

Lap' hat, hado min man.

2137

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

61

61

5. Alla männer for åt fält,
å min man han for efter.

Alla hade de nya byxor,
män min man hade inga.

- tog jag mej ett par gamla yxor,
å gjorde min man nya byxor.

Å gamla yxor, å nya byxor;

" möjor, 2 tröjor;

" läster, " väster;

" lorter, " skjorter;

å koppartratten, å nya hatten.

Hopp, hatt hade min man.

6. abs manr for et fall,

a min man han for ate.

a abs hado de, nys strombo,

man min man hads orga.

- Is ja may et pa gants hompo.

a jods min man nys strombo.

a gants hompo, a nys strombo;

a " okso , - " bokso;

- " trofo , - " trofo;

- " vasto , - " vasto;

- " loto , - " goto;

a Kapobrahalm, a nys hatan,
harp hat, hads min man.

2137

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

63 63

6. Alle männer for åt fält,
å min man han for efter.

Å alla hade de nya strumpor,
men min man hade inga.

- tog jag mej ett par gamla humpar (?),
å gjorde min man nya strumpor.

Å gamla humpor, å nya strumpor;

" yxor, " byxor;

" möjor, " tröjor;

" läster, " väster;

" lorter, " skjorter;

å koppartzatten å nya hatten.

Hopp, hatt hade min man.

a ab manor far at fall,

a mun man han fo aho,

a ab hads de mys stolo,

man mun man hads uga.

- so ja may et pa gams hevlo,

a jado mun man mys stolo.

a gams hevlo, a mys stolo;

- " - kompo, - " - strompo;

- " - okso, - " - bakso;

- " - myo, - " - tryo;

- " - lesta, - " - nesto;

- " - toto, - " - fato.

a kop oration, a mys haton.

hop hat, hads mun man.

2137

65

65.

7. Alla männer for åt fält,
å min man han for efter.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Å alla hade de nya stövlar,
men min man hade inga,
- tog jag mej ett par gamla hövlar (hyvlar ?)
å gjorde min man nya stövlar.

Å gamla hövlar, å nya stövlar;
" humpor, " strumpor;
" yxor, " byxor;
" möjor, " tröjor;
" läster, " väster;
" lorter, " skjorter;

å koppartratten-, å nya hatten,
Hopp, hatt hade min man.

2137

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

66

Herran.

Vickström-Charlott', hon bor i Ullevi, - - - hon
e mellan 70 å 80, närmre 80 - -. Hon e lite döv
den människan. - - - - Hon hängde liar utom dör-
ren, så att de inte skulle komma, men så tyckte
hon att de va lite sällskap sa hon, så hon to'
bort liarna. - - - De satt under bordet, å så
talte de om gravarna. Den å den graven, sa de -
hon skulle sätta blommor på, sa de. - - De va dö-
da. En gång så va ho' hos Julia i Gårdby. Å Eb-
be satt å sparkade under bordet. Då sa ho': "Int
- - - - -

Julia, Julia(Vickström) Andersson, g.m. Gottfred
Andersson, Ålebäck; Ebbe, fru Anderssons son i
första giftet.

sparker Ebbe dej." De talade om mycke å allt för
henne. De gör de väl än, men en ti' så va de värr.

Då talade de inte om nåt annat här än om Vickström-
Charlott'. - - - Hon va rädd för de ibland också.

Så hon flyttade te Gårdby å bodde där. En natt va
Gottfred där å de lå i samma rum. Å de va skummt
i rummet. Då lå' Gottfred me handen å armen utom
sänga, å då kännde han nåt kallt på handen, så han
slo te me handen - då sa ho' borta i sin säng:

"Int slår Gottfre' dej, int. Int slår han dej int."

Å han tyckte att de va så besynnligt, för han viss-
te att han hade slagit.

Gottfred, den på föregående sida omnämnde Gottfred
Andersson (meddelare i samlingen).

Nän gång under sin bondti' så skull Johan Petters- marknad,
son gå te Frö marknad me nåt kräk, å han hade väl gången till
sällskap me mån. Så framåt morron så började de att marknad.
undra på va klockan kunde va, å gick in på ett stäl-
le å frågade. Då träffade de en gammal kärng, "Ja,
nåja klöck, de har ja int, men ja har nyss vatt öpp
mitt sjünd pissen" (pissande)."

Johan Pettersson, f. omkr. 1854, lantbrukare i Ålebäck
då detta hände, granne till meddelerskan.

Frö, i Vickleby socken, tidigare marknadsplats.

2137

LUND'S UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

69.

69

Rage Vilan

Sen. av Augusta Vilan
Ålebäck

Pers
Märta
Görd
Jord
Ålebäck

De va en gammal kärng en gång , å hon sjöng i ny- kyrksång,
årsottan i kyrkan som så, själv gjord i
"Jakop i hålan,
mår så gott som andra
i detta nya år."

Hon tänkte att de gjorde väl detssamma va hon sjöng,
å hon kanske inte kunne läsa engång, för de e rys-
ligt länge sen. Han Jakop i håla, han va far te Stop-
paren, å han (Stopparen) va äldre än vår morfar, så
att läsa de kunne hon ju inte.

-----
morfar: meddelerskans fader, Lars August Andersson,
Ålebäck, Född 1840 (meddelare).

2137 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

70

- - - de' yttersta av rumpan (utav en slaktad gris) ska en inte ge e ung mänsk' utan en gammel, vet! - - - De ska visst inte växa mer.

- - - Palt å lever å lunga kokte de tesammans -

- - vitkorv (vitkorv): grunkorv).

svinrumpan,
inte förtäras av
en ung människa.

2137 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

71

--- styvmorsskivor (*styvmorsskivor*), små tunna brödskivor. --- En ordentlig brödskiva kan knappt va så tynn som ett tum där den e som tjockast. En skär två tredjedelar av brö't rakt över i längd.

styvmorsskivor.

Mine anner å mine vanner,
å mine bytter å mine kanner,
Åanneri-vanneri,
bytteri-kanneri

• • • • • • •

Åsa läste de opp på de viset å skulle tala om hur
mycke å hur bra de hade de å hursom de kunde få de hos
dom.

På de sättet friade de på Småland, hade de te säja.

På Öland va de:

"ha mō faya me? ?"

—
hur mycke får jag me flickan?

man har följande ramsa på fingrarna:

tummetott,

tumma tott,

slickepott,

slickespott,

långeman,

lang man

gullebrann,

göls brän

lille vicke virum.

lills niks virum

fingrarna,
ramsa.

den användes att lära småbarn att räkna på fing-

rarna. tummen kallas också:

gubben-bor-i-stuva-för-sej-själv, göbbn-bo-i-stöva-fr-se-jälv,

med hänsyftning på hur det är på en vante.

2137 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

fd.
74

Om lusen har de ett språk, att hon säjer:
Slår de mej me nagel,
så kommer ja' igen som hagel.

lusen,
yttrande av lusen.

"Nu får katta komma," sa vi när vi gömmed å räkned.

lek,

räkna å gömma.

-----
förklaring: när de som lekte hade gömmt dej, så
ropade de så för att den som räknade skulle veta
att den fick komma ock söka. Något annat namn än
"räken å gömm" eller "gömm å räken" har jag aldrig
på Öland hört på denna lek.

2137

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

76

Om de kom nån in, när en satt å vävde, så spar-
kade han opp me foten å sa:

Så hökt skäl,
de ska gå bå' fort å väl,
i da opp,
å i mora ner.

De va för att de inte skulle bli otur.

säkerhetsåtgärd,
vid vävning.

(vers.)

Tör an f'r tuc
vid vävning)